

Homes en crisi

L'exterior del Capitoli dels Estats Units durant l'atac del 6 de gener de 2021 a l'edifici. | Tyler Merbler/Viquipèdia

Homes en crisi

Quan un escriptor decideix cultivar la narrativa d'anticipació, sobretot si aquesta no se'n va gaire lluny del seu temps, s'arrisca seriosament a ser superat pels esdeveniments: tota ficció que s'empesqui serà aviat contrastada amb els fets que al capdavall tinguin lloc, per definició imprevisibles. Si podem donar això com a regla, cal admetre també que tota la seqüència d'esdeveniments històrics dels últims anys, posem que des del 2014, des de la pandèmia fins a la intel·ligència artificial, passant per l'ascens dels diversos populismes, són un os especialment dur de rosegat.

Aquest problema afecta de ple *La revelació*, l'última novel·la d'A. M. Homes, encara que no es tracti estrictament d'una novel·la futurista. La trama transcorre entre el 4 de novembre de 2008, el dia que Obama va guanyar les eleccions presidencials dels Estats Units, i el 20 de gener de 2009, el dia que va prendre possessió del càrrec de president, i se centra en les conseqüències que aquest fet té per a una família republicana, la formada pel Paio Gros (un «Big Guy» orwellià, en l'original, de qui no en sabem cap altre nom), la seva muller Charlotte i la seva filla Meghan.

Pare i filla són els focus principals del relat, però cadascun d'ells sembla pertànyer a un gènere diferent. La història de Meghan és una mena de variació de la mena de relat que Homes ja havia abordat a *La filla de l'amant* o en altres llibres menys autobiogràfics, la història de la desintegració d'una família; la història del Paio Gros emprèn un rumb conspiratiu que és com el contraplà dels relats paranoics de Pynchon, una història en què la conxorxa és real (i arrossega el record de tot d'episodis semblants de la història nord-americana, des dels Deu d'Eisenhower fins a Nixon, passant per la mort de Kennedy).

La conxorxa que munta el Paio Gros, dins l'espai temporal de la novel·la, consisteix en poca

A

cosa més que en unes reunions masculines, un grapat de senyors de mitjana edat jugant a soldadets mentre intenten decidir com aturar el que, per a ells, és «el somni americà a la foguera». Al soterrani del Paio Gros hi ha una taula de billar on munta reconstruccions de batalles històriques; les converses són plenes d'al·lusions a guions de Francis Ford Coppola (*Patton*, *Apocalypse Now*) o a Clint Eastwood. I, en una de les escenes més al·lucinants, fan pràctiques de tir amb uns maniquins de l'esposa del protagonista, el qual sent un «plaer pervers» en disparar-hi. La sàtira implica un altre risc a què s'ha exposat Homes: mesurar adequadament el grau de ridiculització.

Ambdós riscos, que els fets reals desmenteixin la teva anticipació i que la sàtira sigui excessiva, n'esdevenen un, de fet, en el cas de *La revelació*: plena d'ofici literari, l'escriptora ha mirat de no forçar les tintes, de convertir el Paio Gros en un personatge que Forster en diria rodó, completament humà i no gaire passat de voltes, ni fer gaire estrambòtics els seus acòlits. Era, de ben segur, la decisió correcta, però els fets havien de venjar-se'n: si Homes s'hagués inventat l'assalt al Capitoli per part de partidaris del candidat republicà que va tenir lloc a principis de 2021 (més d'un any abans que aparegués la novel·la, també és veritat), tothom l'hauria trobat massa exagerada. Llegida avui, a la vista de tot el que ha passat, la novel·la d'Homes sembla inevitablement tímida, tot i perfilar amb exactitud la manipulació informativa rampant.

Però el gran problema del llibre, probablement, és que la peripècia del Paio Gros ha de compartir espai amb la història de la seva filla Meghan. La «revelació» del títol, de fet, són el seguit de descobertes de la noia, que li fan descobrir «que la idea de la família perfecta és com la idea del somni americà, tot és una fantasia». Implícitament, la frase indica que la crisi que viu la Meghan és la mateixa que viu el seu pare, però el relat no aconsegueix fer-ne quallar la intersecció. Una debilitat que, ben mirat, potser és el millor reflex de la crisi política que viu ara mateix aquell país.

Recordeu que podeu adquirir la revista aquí i també subscriure-vos-hi AQUÍ.